

Programkommitténs förslag till

Principprogram

*Ung Vänsters 45:e kongress
Sandviken 2-6 juni 2011*

Principprogram

FÖRORD

Ung Vänster är ett revolutionärt ungdomsförbund med rötter i den kommunistiska delen av arbetarrörelsen och förankring i kvinnorörelsen. Vår organisation har vuxit fram bland unga arbetande och studerande som i en social gemenskap vill verka för förändring av samhället.

Förbundet har haft olika namn och olika inriktningar under årens lopp, och precis som samhället har utvecklats mycket sedan vi bildades 1903 så har vår organisation genomgått stora förändringar. Men vi har bevarat mycket. Vår organisation präglas fortfarande starkt av frågor som stått i centrum genom historien, som antifascism, antimilitarism och internationalism. Ung Vänster analyserar verkligheten och utformar sin politik med hjälp av marxistiska och feministiska teorier. Insikten om de allvarliga miljöproblemen präglar också vår politik.

Ung Vänster, Vänsterpartiet och Vänsterns Studentförbund är tre självständiga delar av samma rörelse. Tillsammans arbetar vi i vår vardag för socialism och kvinnofrigörelse. Vårt mål är ett klasslöst samhälle, fritt från förtryck.

Ung Vänster organiserar ungdomar som ställer upp på vårt program och våra stadgar. Vårt arbete utgår från ungdomars situation i Sverige idag. I kampen för arbete, bostad, en vettig fritid och en god utbildning läggs grunden för en vidare mobilisering och för att faktiskt förändra livsvillkoren för vanliga ungdomar. Motkrafterna till kapitalism och kvinnoförtryck byggs idag.

Ung Vänster verkar i den konkreta kampen för ungdomars rättigheter. Det är i vardagen vi möter motsättningarna i samhället. Det är de stora orättvisorna och de små framstegen som ger oss insikten om att vi inte bara måste, utan faktiskt kan, förändra samhället vi lever i. Med denna kunskap organiserar vi oss tillsammans. Socialismen som vision har funnits i tusentals år, men först genom organisering har några steg mot socialismen kunnat tas. Likaså var det först när kvinnor samlades i organiserad kamp som mäns överordning kunde utmanas. Mänsklig handling driver historien framåt.

En förankring bland arbetarklassens unga är viktig för Ung Vänster. En organisation som lägger stor vikt vid arbetarklassen som kraft i den socialistiska samhällsomvandlingen måste också åtnjuta förtroende inom arbetarklassen. Ung Vänster och Vänsterpartiet är en del av den svenska arbetarrörelsen. Fackföreningsrörelsen är därför vår naturliga allianspartner.

Massarbetet är en viktig del av vårt arbete. I fackföreningar, elevorganisationer och i olika protest-, miljö- och kvinnorörelser kan människor engageras för viktiga reformkrav som på sikt gynnar en socialistisk och feministisk utveckling. Strävan för att skapa största möjliga bredd utan att tunna ut de politiska kraven är en viktig princip för massarbetet. Blocköverskridande samarbeten är därför ofta svåra att åstadkomma. Undantag finns inom till exempel det antifascistiska arbetet, där en enhetsfront tillsammans med alla försvarare av redan vunna demokratiska fri- och rättigheter alltid är önskvärd.

Vårt förbund är uppbyggt efter principer som skapats under de senaste hundra årens klasskamp. Målet är en effektiv och demokratisk organisation. Det lokala arbetet i klubben är grunden för Ung Vänsters verksamhet. Det är förbundets medlemmar som tillsammans utformar verksamheten, tar ansvar för tagna beslut och verkställer dem. På så vis tillvaratar vi bäst den kollektiva styrkan i vår organisation.

1 **VÅR MÄNNISKOSYN**

2
3 Vår politiska övertygelse och våra mål grundar sig på alla människors lika värde. Vi vill upphäva
4 alla former av exploatering och förtryck som fråntar människan sitt värde och som förnekar
5 henne rätten att leva i frihet och utveckla sina inneboende resurser.

6
7 Lika stort som vårt behov av mat, sömn och värme, är vårt behov av andra människor. Det är i
8 relation till andra som vårt mänskliga beteende uppstår. Vi formas och påverkas av det samhälle
9 vi lever i. Vi föds in i samhällen som är präglade av lagar och normer som formats av människor
10 genom historien och samhället förändras ständigt utifrån hur människan påverkar det. Människan
11 är på så sätt sin egen skapare och har därigenom möjlighet att genom aktivt och medvetet
12 handlande omdana samhället till ett jämlikt och solidariskt samhälle, där klass- och könsförtryck
13 är upphävt.

14
15 Människan är till sitt väsen aktiv, kreativ och produktiv. Men på grund av att vi lever i ett
16 samhälle som präglas av ojämlikhet, hindras många att ta tillvara och utveckla sina inneboende
17 resurser. Vi vill genom att skapa materiell trygghet och social rättvisa och genom en utvecklad
18 demokrati ge möjlighet till alla att utvecklas och frigöras. Jämlikhet ska inte förväxlas med likhet,
19 utan det jämlika samhället ger tvärtom förutsättningar för en större mångfald, individuell
20 utveckling och kreativitet.

21
22 Människan formas av det samhälle hon lever i och av sin sociala bakgrund. Dagens samhälle
23 präglas av egoism, främlingskap och passivitet. Kampen för ett jämlikt samhälle är också kampen
24 för ett samhälle där människan har en större frihet, i större utsträckning kan se sig själv i andra
25 och agera solidariskt.

26
27 För att vi ska kunna påverka samhället måste vår organisation präglas av våra idéer och vår
28 människosyn. Ung Vänster ska vara ett förbund som genomsyras av solidaritet, kamratskap och
29 jämlikhet.

30 **TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER**

31
32 För att kunna förändra samhället, behöver vi förstå på vilka grunder samhället är utformat och
33 hur dessa strukturer fungerar. Marxistiska och feministiska teorier har stor betydelse för vårt
34 förbund, både som redskap för analys och som idétradition. De två teoribildningarna har samma
35 värde för ett socialistiskt och feministiskt förbund som vill förstå och förändra samhället. De kan
36 inte rangordnas, utan kompletterar varandra.

37
38
39 Klasssamhället och könsmaktordningen är två separata strukturer, men som också går in i och
40 sätter ramarna för varandra. Tillsammans ligger de till grund för det samhälle vi lever i, med de
41 många uttryck för ojämlikhet som präglar det.

42 **Marxism**

43
44 Dagens Sverige är trots stora samhällsförändringar, fortfarande ett klassamhälle. Vilken klass man
45 tillhör beror inte på vilken inkomst man har utan på vilket förhållande man har till produktionen.
46 En stor majoritet av befolkningen lever på att lönearbeta; att sälja sin arbetskraft i utbyte mot lön.
47 Dessa utgör arbetarklassen. Mot arbetarklassen, står borgarklassen, eller överklassen, som i
48 huvudsak lever på ägande av kapital. Överklassen köper arbetarklassens arbetskraft och har
49 således makt både över andras arbete och över de värden detta arbete skapar.

50
51 Under historiens gång har olika samhällssystem, produktionssätt, avlöst varandra. Bakom
52 samhällsförändringar kan vi se hur teknisk och social utveckling skapar förutsättningar för nya
53 samhällsformer och förändrade maktförhållanden. Denna utveckling drivs på av intresse-
54 motsättningarna i samhället.

Programkommitténs förslag till principprogram

1 Hur vi producerar de produkter och tjänster vi behöver, vem som äger produktionsmedlen och
2 förhållandet mellan kapitalägare och arbetarklass, utgör samhällets bas. Denna bas motsvaras av
3 en överbyggnad, med lagar, normer, politiskt system och juridik som är utformat för att bevara
4 samhällets grundläggande struktur.

5
6 Klasssamhällets struktur är inte statiskt över tid och arbetarklassen är inte en homogen grupp. Det
7 finns stora skillnader inom arbetarklassen vad gäller utbildningsnivå, inkomst, arbetsvillkor, vilken
8 makt man har över sin arbetssituation och så vidare. Könsmaktsordningen skär igenom
9 klasssystemet och arbetarklassens kvinnor har generellt mindre makt, lägre inkomster och sämre
10 arbetsvillkor än arbetarklassens män.

11
12 Mellan arbetar- och överklassen finns därtill ett mellanskikt bestående av högre tjänstemän,
13 arbetsledare och personer inom högre akademiska yrken. Denna grupp är liksom arbetarklassen
14 löntagare, men deras inflytande över sitt eget och andras arbete är större. De som tillhör detta
15 mellanskikt har en motsättningsfylld position inom klassamhället, då de kan ha gemensamma
16 politiska intressen såväl med arbetarklassen, som med överklassen. Även småföretagare har en
17 speciell ställning i produktionen, eftersom de både äger produktionsmedlen och själva arbetar i
18 sina företag.

19
20 Poängen med att göra en klassanalys är inte att mekaniskt placera in människor i strukturen, utan
21 att förstå hur dagens samhälle ser ut, för att därigenom kunna formulera politiska målsättningar
22 och strategier för att stärka arbetarklassens positioner och på sikt avskaffa klassamhället.
23 Förändringar i klassernas sammansättning ändrar den politiska och den fackliga kampens
24 förutsättningar, liksom den kan påverka arbetarklassens självuppfattning, men de förändrar inte
25 den grundläggande konflikten mellan arbete och kapital.

26
27 Det finns starka intressen som verkar för att klassmotsättningarna ska döljas eller att människor
28 ska uppfatta klasskampen, eller själva klasssystemet hör till en svunnen tid. Genom en omfattande
29 ideologiproduktion för överklassen och dess politiska företrädare fram en bild av samhället som
30 fritt från klassförtryck. Det är i ljuset av detta man ska förstå påståenden som att alla idag tillhör
31 medelklassen eller att arbetarklassen endast består av de människor som tillhör samhällets lägsta
32 skikt. Även postmoderna teoribildningar som hävdar att klassamhället endast är ett i raden av
33 många förtryck eller ”normer” fyller denna funktion. Att skapa ett klassmedvetande och en
34 förståelse för dagens klasstrukturer, är en förutsättning för att också skapa den breda solidaritet
35 inom arbetarklassen som krävs för att bedriva en framgångsrik socialistisk kamp.

36 **Feminism**

37
38 Feminism innebär ett erkännande av att det finns ett kvinnoförtryck och en politisk kamp som
39 syftar till att upphäva detta förtryck. Feminismen är inte en enskild teori, utan det finns ett brett
40 spektra av feministiska teoribildningar som utvecklats över tid och i olika politiska kontexter.

41
42 Så långt tillbaka i historien som vi känner till, har genus – konstruktionen av könsskillnader – varit
43 grundläggande för hur samhället har organiserats. Formerna och uttrycken för detta har varierat,
44 såväl mellan som inom olika samhällen. Samtidigt har det funnits en avgörande likhet: att
45 samhällsstrukturen bygger på en maktordning där gruppen män överordnas gruppen kvinnor.
46 Detta är vad vi menar med könsmaktsordning. Liksom klassförtrycket, är könsmaktsordningen
47 en social och historisk konstruktion. Därigenom är den såväl föränderlig, som möjlig att upphäva.

48
49 Könsmaktsordningen genomsyrar och organiserar samhället, vilket tar sig uttryck inom
50 samhällets alla områden – hur arbete organiseras, våra föreställningar om manligt och kvinnligt,
51 vår syn på sexualitet, relationer, familjebildningar och hur vi skapar vår identitet etcetera.
52 Könsmaktsordningen präglas av såväl hierarkiska relationer inom könen som en solidaritet mellan
53 män, som möjliggör kontroll och makt över kvinnor. Könsmaktsordningen bygger på att kvinnor
54 och allt vad som förknippas med kvinnlighet strukturellt värderas lägre än män och maskulinitet.

55
56 En grundbult i den rådande könsmaktsordningen utgörs av att kvinnor har det huvudsakliga
57 ansvaret för det ombesörjande arbetet. Både i hemmen och på arbetsmarknaden bär kvinnor det

Programkommitténs förslag till principprogram

1 största ansvaret för de vårdande sysslorna och för att serva män. Den könsmissiga arbets-
2 delningen skapar en ond cirkel för många kvinnor. Eftersom arbetsdelningen innebär att de har
3 ansvaret för hemarbetet och familjen får de en sämre position på arbetsmarknaden, vilket i sin tur
4 leder till en sämre lön. En sämre ekonomisk situation leder till ett ökat ekonomiskt beroende.
5 Med sämre lön blir det även ekonomiskt lönsamt för familjen att kvinnan tar större ansvar för
6 hemmet, till exempel är föräldraledig eller går ner på deltid vid behov, vilket förstärker den onda
7 cirkeln.

8
9 I många fall uppfattas skillnader mellan könen som självklara och ”naturliga”. Det är en
10 föreställning som genom historien använts och fortfarande används för att upprätthålla
11 könsmaktsordningen. Män och kvinnor har tillskrivits olika egenskaper, talanger och förmågor –
12 vilka och hur dessa har sett ut har förändrats över tid och de beskrivs på olika sätt i olika kulturer.
13 Dessa olika konstruerade egenskaper har setts som uttryck för könets naturgivna olikheter. Vi
14 vänder oss mot en syn på kön som innebär att det finns naturligt och sant kvinnliga och manliga
15 egenskaper, där biologin anses bestämmande för människans plats i världen. På så sätt ansluter vi
16 oss till en likhetsfeministisk tradition. Samtidigt menar vi att även kroppen och människans
17 fysiska förutsättningar är en del av hennes villkor och att en könsmaktsanalys aldrig får bli blind
18 för detta.

19
20 Könsmaktsordningen genomsyrar inte bara den offentliga sfären – arbetslivet, den politiska
21 sfären, ekonomin och så vidare, utan också de områden som vi betraktar som allra mest privata –
22 våra relationer, vår sexualitet och vårt identitetsskapande. Personliga relationer, familjen och
23 förhållandena i hemmet har länge betraktats som områden skilda från det omgivande samhället
24 och därmed opolitiska. Ung Vänster menar att de tvärtom är centrala politiska områden i den
25 feministiska kampen. Dessa områden präglar i allra högsta grad hur kvinnors liv ter sig och hur
26 maktrelationen mellan män och kvinnor utvecklas och uttrycks. Vidare har kvinnor idag inte rätt
27 till makten över eller tillgången till sina egna kroppar och sin egen sexualitet. Det kan inte
28 betraktas som isolerat från samhället i övrigt eftersom det påverkar och begränsar kvinnors
29 handlingsutrymme i alla situationer.

30
31 Kapitalismen och könsmaktsordningen samverkar ibland för att upprätthålla varandra. Den
32 segregerade arbetsmarknaden och kvinnors lägre löner är exempel på hur maktstrukturerna
33 samverkar för att upprätthålla varandra. Män får kortsiktiga ekonomiska och arbetsmässiga
34 fördelar, samtidigt som kapitalister har en grupp lönearbetare som kan ges lägre lön av just den
35 anledningen att de är kvinnor. Kvinnoförtrycket och klassamhället organiserar varandra, det vill
36 säga dagens klassamhälle ser ut på ett visst sätt för att könsmaktsordningen finns och vice versa.
37 Samtidigt kan de två strukturerna komma i konflikt med varandra. Ett exempel är hur kapitalets
38 behov av arbetskraft har kunnat bidra till att möjliggöra kvinnors förvärvsarbete. Den
39 feministiska kampens framgångar visar att det är både viktigt och möjligt att flytta fram kvinnors
40 positioner under ett kapitalistiskt system.

41 42 **KAPITALISMEN, KLASSAMHÄLLET OCH** 43 **KÖNSMAKTSORDNINGEN** 44

45 Kapitalismen är det dominerande produktionssättet i världen idag. Även kapitalismen har en
46 början och ett slut. Det kapitalistiska produktionssättet bröt fram ur det feodala systemet. En ny
47 härskande klass, borgarklassen, vann sin makt i kamp mot den gamla feodala härskande klassen,
48 adeln. Liberalismen blev namnet på den nya revolutionära ideologin för borgarklassens kamp mot
49 adelns privilegier. Men kapitalismen skapade också arbetarklassen – vars revolutionära ideologi är
50 socialismen.

51
52 Det kapitalistiska produktionssättets grund är det privata ägandet av produktionsmedlen. Denna
53 äganderätt ger de som innehar den makt att styra vad som produceras och hur produktionen
54 organiseras. Under kapitalismen är den främsta drivkraften att skapa allt större vinster åt de som
55 äger företagen. Konsekvenserna av jakten på nya rikedomar är förödande. Krig, imperialism och
56 miljöförstörelse är bara några exempel. Kapitalismen har möjliggjort stora framsteg för

Programkommitténs förslag till principprogram

1 mänskligheten i form av teknisk utveckling, stegrad arbetsproduktivitet och skapandet av
2 förutsättningar för utvidgade politiska och sociala rättigheter. Men kapitalismen är som system
3 ändå oförmöget att tillgodose alla människors grundläggande behov av exempelvis mat, en bostad
4 och ett arbete. Kapitalismen är ett system fullt av motsättningar. Den allvarligaste motsättningen
5 är att kapitalisterna för att göra så stora vinster som möjligt är tvungna att ständigt sträva efter att
6 hålla nere lönerna, men då samtidigt också omöjliggör grunden till vinster genom att efterfrågan
7 på de producerade varorna minskar. Det kapitalistiska systemet hamnar därför i ständiga
8 överproduktionskriser som tar sig olika uttryck, men som i grunden alltid handlar om
9 kapitalismens inneboende motsättningar. Kapitalismen är irrationell eftersom det som produceras
10 är det som genererar vinster till kapitalägarna, och inte alltid det som är mänsklighetens behov.
11 Som produktionssätt är den också ineffektiv, eftersom kapitalismen ensamt inte kan garantera
12 arbete åt alla.

13
14 Den ekonomiska makten i samhället blir alltmer koncentrerad. Den forna konkurrens-
15 kapitalismen som sprang ur småskalig och hantverksmässig industri utvecklades tidigt till en
16 monopolistisk kapitalism där ekonomin domineras av ett fåtal storföretag och banker. I Sverige
17 har denna koncentration av ägande och makt i en internationell jämförelse gått mycket långt.
18 Ägandet av de stora industriföretagen är nära sammansvetsat med finansbolagen och bankerna
19 och finanskapitalets betydelse har ökat starkt.

20
21 Dagens kapitalistiska samhälle domineras av monopolistiska storföretag, som genom sin ställning
22 kan sätta överpriser på varor och dumpa de arbetandes löner. Genom sin ekonomiska makt kan
23 ägarna av dessa företag också få ett betydande politiskt inflytande, till exempel genom hot om att
24 flytta utomlands. Samtidigt har nya ägarformer och borgerlig ideologi gjort ägandet mer anonymt
25 för de breda folklagren än tidigare. De verkliga företagsägarna blir allt svårare att spåra i allt
26 trasligare mönster av korsvist ägande, finans- och holdingbolag samt institutioner och fonder.

27
28 De senaste decenniernas starka framväxt av en oreglerad finanskapitalism har lett till
29 spekulationsvågor vars enorma omfattning är någonting nytt i kapitalismens historia.

30
31 Kapitalismen förutsätter ett klassamhälle, det privata ägandet av produktionsmedlen är också ett
32 icke-ägande för de allra flesta. Medan överklassen lever på vinsterna av sitt ägande, måste de allra
33 flesta försörja sig genom att sälja sin arbetskraft. Klassamhället handlar ytterst om makt, såväl
34 över samhället i stort som över det egna livet. Klassamhället genomsyrar hela våra liv, och
35 påverkar alltifrån vår tillgång till utbildning, vår hälsa och hur mycket pengar vi har att röra oss
36 med. I Sverige fördes under stora delar av 1900-talet en politik som minskade klasskillnaderna
37 och ökade jämlikheten, men efter högerens offensiv och socialdemokratins högervändning har
38 klassorättvisorna ökat markant. Idag är inkomsterna nästan lika ojämnt fördelade som de var i
39 början av det förra seklet.

40
41 Precis som alla hittillsvarande samhällen har varit klassamhällen, har också könsmaksordningen
42 genom historien styrt hur samhällen organiseras. Könsmaksordningen innebär att män
43 konsekvent har mer makt än kvinnor på samhällets alla områden. Bland beslutsfattare såväl inom
44 företagsvärlden, som inom den politiska sektorn och inom många organisationer, är det män som
45 dominerar. Kvinnors arbete värderas konsekvent lägre än det arbete som utförs av män.
46 Könsmaksordningen präglar hela vårt liv, och ger män helt andra förutsättningar än kvinnor. På
47 samma sätt som förtryckta grupper alltid har gjort uppror mot klassamhällen, har kvinnor alltid
48 gjort motstånd mot könsmaksordningen. Det var först när kvinnorörelsen organiserades i mitten
49 av 1800-talet, som man började vinna politiska segrar. Det var genom denna kamp som kvinnlig
50 rösträtt infördes och kvinnor fick formellt lika rättigheter i lagstiftningen. Kvinnorörelsens arbete
51 har medfört flera viktiga politiska segrar som stegvis har flyttat fram kvinnors position i
52 samhället, exempelvis att arbetsmarknaden har öppnats upp för kvinnor och att kvinnans rätt till
53 den egna kroppen har stärkts. På precis samma sätt som vi ser att klassamhället är möjligt att
54 avskaffa, ser vi också att det går att riva upp könsmaksordningen.

55

1 **Arbete**

2 Människligheten har i alla tider varit upptagen med att producera det som krävs för att säkra sin
3 egen överlevnad. I takt med att arbetet har kunnat utföras mer effektivt, har det krävts allt mindre
4 arbete för att garantera omedelbar överlevnad. Man har kunnat producera ett överskott, som
5 dock alltid har kontrollerats av den härskande klassen i samhället. Det är kring kampen om detta
6 överskott som grunden till klassmotsättningarna finns.

7
8 Under mänsklighetens historia har den härskande klassen tillskansat sig överskottet av
9 människans arbete på olika sätt. Den kapitalistiska formen av exploatering är lönearbete.
10 Lönearbetaren säljer sin värdeskapande arbetskraft till kapitalägaren mot lön i form av pengar.
11 Arbetaren får inte betalt för hela arbetsinsatsen. Delar av hennes arbete går till kapitalägaren i
12 form av mervärde. Detta mervärde kan sedan kapitalägaren förvalta efter eget tycke: som
13 investering, spekulation eller som profit. Arbetskraft blir under kapitalismen en vara som kan
14 köpas och säljas och där tillgång och efterfrågan påverkar priset, det vill säga lönen. Arbetslöshet
15 innebär att kapitalägaren kan pressa ner lönen och därigenom öka vinsten.

16
17 Kapitalismens ensidiga syn på arbetet som medel för vinstmaximering gör att arbetet som skapare
18 av gemenskap mellan människor försvinner och ersätts med konkurrens och anonyma
19 penningrelationer. Människan har därmed tappat kontrollen över väsentliga delar av sitt liv.
20 Hennes arbete har förvandlats från att vara ett medel för självförverkligande, social gemenskap
21 och identitetskapande till att bli ett medel för utsugning och mänsklig utarmning. Hon blir
22 därmed alienerad, det vill säga främmande, från sig själv, sina medmänniskor, sitt arbete och sitt
23 väsen som människa.

24
25 Arbetet kännetecknas i det kapitalistiska samhället av en allt högre grad av specialisering.
26 Arbetsdelningen rymmer inneboende motsättningar. Specialiseringen har effektiviserat arbetet,
27 ökat produktiviteten och skapat överskott men minskat överblicken över det egna arbetet för
28 många lönearbetare. Inom industriproduktionen drev den kapitalistiska synen på arbetet och
29 arbetaren länge på en utveckling där arbetsinnehållet utarmats och de monotona
30 arbetsuppgifterna blivit fler. Samtidigt har det på senare tid stått klart att en minskning av
31 monotonin och en större överblick för den enskilde arbetaren många gånger leder till högre
32 produktivitet. Men med ökad kontroll över det egna arbetet följer också ökade krav på mer
33 genomgripande förändringar av arbetsprocessen. Denna motsättning kan inte lösas inom ramen
34 för det kapitalistiska produktions sättet.

35
36 Eftersom arbetet alltid har varit centralt för mänsklighetens överlevnad, har också hur arbetet har
37 organiserats varit en avgörande fråga. Arbetarna och kapitalägarna har motstridiga intressen. För
38 kapitalägarna handlar det om att vinsten ska vara den högsta möjliga, medan lönearbetarnas
39 intresse är så hög lön och så bra arbetsvillkor som möjligt. Motsättningen mellan arbete och
40 kapital tar ofta formen av en motsättning mellan fackföreningsrörelsen och arbetsgivar-
41 organisationer. Fackföreningsrörelsen finns till för att stärka de arbetandes ställning och försvara
42 deras kollektiva intressen. Det är därför som fackföreningsrörelsens styrka spelar en avgörande
43 roll i kampen för socialism. Sverige har länge haft en av världens starkaste fackföreningsrörelser,
44 och det har möjliggjort ett framflyttande av arbetarklassens positioner på arbetsmarknaden men
45 också i samhället i stort. Den svenska modellen på arbetsmarknaden innebär att stora delar av de
46 villkor som finns på arbetsmarknaden avgörs i förhandlingar mellan facket och arbetsgivarna,
47 istället för genom lagstiftning. I kollektivavtalen regleras bland annat löner och arbetsvillkor. Den
48 svenska modellen har historiskt sett varit överlägsen lagstiftningen i att förbättra löner och
49 utveckla arbetsvillkor. Genom en sammanhållen lönebildning för breda yrkesgrupper och en
50 generös arbetslöshetsförsäkring kunde lågkvalificerade och lågavlönade arbeten till stor del fasa
51 ut från arbetsmarknaden. Lagstiftningen spelar trots detta en mycket viktig roll. Med stöd av
52 framåtsyftande lagstiftning har fackföreningsrörelsens ställning som part på arbetsmarknaden
53 stärkts och därigenom möjliggjort förhandlingar och avtal på fler av arbetslivets områden.
54 Eftersom den svenska fackföreningsrörelsen har varit stark, har man kunnat ta ut ett stort
55 löneutrymme som både har förbättrat människors levnadsstandard direkt men också indirekt
56 genom att den har möjliggjort en utbyggnad av välfärden.

57

Programkommitténs förslag till principprogram

1 Viktiga förutsättningar för att den svenska modellen ska fungera har varit just starka fackförbund
2 med en hög anslutningsgrad och en låg arbetslöshet. Genom högerns och arbetsgivarnas attacker
3 är den svenska modellen hotad, och redan nu kraftigt försvagad. Resultatet har blivit ett minskat
4 löneutrymme och sämre villkor på arbetsmarknaden, bland annat genom en försämrad
5 anställningstrygghet.

6
7 Kapitalismen har aldrig kunnat garantera ett arbete åt alla. Det är först när kapitalismens utrymme
8 har begränsats som vi i Sverige har kunnat uppnå full sysselsättning. Orsakerna till detta har varit
9 flera: framförallt en stark arbetarrörelse, som har haft ambitionen att bygga landet i bokstavlig
10 bemärkelse, tillsammans med en ekonomisk politik som har satt full sysselsättning främst.
11 Situationen underlättades av att kapitalismen expanderade och tillväxten var rekordhög. Under
12 slutet av 1900-talet förändrades denna situation. Kapitalismens kris på 1970-talet och den sedan
13 dess lägre tillväxttakten i ekonomin fick till följd att vinsterna inte kunde upprätthållas utan att
14 löneutvecklingen pressades tillbaka. Den nyliberala offensiven, som i Sverige fick sitt genombrott
15 efter krisen i början av 1990-talet, medförde bland annat att full sysselsättning inte längre var det
16 viktigaste målet för den ekonomiska politiken. Sedan dess har vi haft en permanent hög
17 arbetslöshet i Sverige. Arbetslösheten har försvagat löntagarna och försämrat villkoren på
18 arbetsmarknaden, samtidigt har den också ändrat arbetsmarknadens funktionssätt.

19
20 Den höjda arbetsproduktiviteten inom industrin har möjliggjort att producera mer med mindre
21 arbetskraft. Detta har medfört att tjänstesektorn har ökat i omfattning. Vilka tjänster som
22 produceras, och hur tjänsteproduktionen är organiserad, styrs också av styrkeförhållandena
23 mellan arbete och kapital. Den höga arbetslösheten lägger grunden för en låglönemarknad inom
24 tjänsteproduktionen, där lågproduktiva arbeten med dåliga villkor har börjat växa fram. En större
25 del av ekonomin borde omfördelas till den offentliga sektorn, där behoven av mer personal är
26 stora, istället för att gå till privat tjänsteproduktion.

27
28 Könsmaktsordningen märks tydligt på arbetsmarknaden. Kvinnors arbete värderas generellt lägre
29 än mäns, och sektorer där många kvinnor arbetar har sämre arbetsvillkor och lägre löner.
30 Kvinnor arbetar i betydligt högre utsträckning än män deltid och unga kvinnor är den grupp som
31 i störst utsträckning har visstidsanställningar. Kvinnors dubbelarbete, det vill säga att man utöver
32 lönearbete också fortsätter arbetsdagen genom obetalt arbete i hemmet, leder till stress och
33 ohälsa.

34
35 För att komma tillrätta med den ojämsställda arbetsmarknaden, måste en rad åtgärder göras och
36 resurser omfördelas från män till kvinnor. Det obetalda arbetet i hemmet måste fördelas jämställt,
37 bland annat för att möjliggöra för kvinnor att arbeta heltid. En individualisering av
38 föräldraförsäkringen är därför en åtgärd som skulle ha en positiv effekt på jämställdheten på
39 arbetsmarknaden. Rätten till heltidsarbete måste dessutom garanteras genom lagstiftning. Att
40 minska möjligheten för arbetsköpare att anställa på visstid är ytterligare ett krav som skulle stärka
41 kvinnors ställning på arbetsmarknaden.

42 43 **Staten**

44 En av statens funktioner är att försvara det kapitalistiska systemets överlevnad, men staten
45 påverkas samtidigt av styrkeförhållanden i samhället. I Sverige och många andra länder, har en
46 stark arbetarrörelse möjliggjort för en utbyggnad av människors politiska och sociala rättigheter.
47 Den allmänna rösträtten och den stegvisa utbyggnaden av välfärden är några konkreta exempel.
48 När fackföreningsrörelsen var som starkast under 1970-talet stiftades en rad arbetsrättsliga lagar
49 som tydligt flyttade fram arbetarklassens positioner i samhället. Inga av dessa förändringar i en
50 progressiv riktning har kommit av sig självt, utan det har alltid krävts kamp. Rättigheterna har
51 heller aldrig varit självklara, utan högerns motstånd mot dem har många gånger varit kompakt.
52 Även om staten förändras, har dess grundläggande funktion, att försvara det kapitalistiska
53 systemet, bestått. Staten påverkas också av könsmaktsordningen. Huvuddelen av den politiska
54 makten i samhället har alltid innehaft av män, men som ett resultat av kvinnorörelsens arbete har
55 förändringar som har stärkt kvinnors ställning genomförts. Den politiska makten inom statens
56 ramar kan antingen användas för att befästa eller undergräva könsmaktsordningen.

57

Programkommitténs förslag till principprogram

1 Staten medverkar till att organisera borgarklassens makt, men organiserar samtidigt hela
2 samhället. Därmed har staten både en förtryckande funktion och en social funktion. Dubbelheten
3 gör det svårare att upptäcka statens roll som den härskande klassens redskap. Staten har en
4 repressiv sida, som bland annat yttrar sig i att det är statsmakten som kontrollerar polisen,
5 militären och domstolsväsendet. Under historiens gång har statens repressiva sida vid flera
6 tillfällen använts för att kontrollera grupper som anses hota den rådande ordningen. I ljuset av det
7 så kallade kriget mot terrorismen har statens möjlighet att övervaka dess egna medborgare
8 förstärkts. Vid ett flertal tillfällen har lagar stiftats som möjliggör övervakning utan misstanke om
9 brott. Lagarna har exempelvis handlat om buggning, telefonavlyssning och övervakning på
10 internet. Dessa åtgärder undergräver centrala principer för ett rättssamhälle, och är i
11 förlängningen ett hot mot de demokratiska fri- och rättigheterna. För den framtida utvecklingen
12 är det avgörande att samla alla progressiva krafter mot framväxten av ett övervakningssamhälle,
13 och förstärka skyddet för den personliga integriteten.

14
15 För vår del är det helt avgörande att se till att staten fortsätter att demokratiseras. När så sker
16 ökar möjligheten att använda statsmakten för att genomföra progressiva förändringar. För att
17 förstärka demokratiseringen av staten motsätter vi oss en utveckling där stora delar av
18 beslutanderätten överförs till överstatliga institutioner, som exempelvis EU. Ung Vänster är
19 principiella motståndare till monarkin, och vill ha ett statsskick som är fullt ut demokratiskt.
20 Statsmakten ska också användas för att demokratisera ekonomin. Redan idag finns det ett
21 omfattande gemensamt ägande, dels genom företag som ägs direkt av stat, landsting eller
22 kommuner, men också företag som indirekt och delvis ägs gemensamt genom exempelvis
23 pensionsfonder. Ung Vänster försvarar ett sådant gemensamt ägande, eftersom det förstärker
24 demokratin och kan undanta delar av ekonomin från att fungera i enlighet med en kapitalistisk
25 logik. Samtidigt är det viktigt att detta ägande används aktivt för att åstadkomma andra resultat än
26 sådant som ligger i linje med kapitalismens princip om vinstmaximering.

27
28 Vårt socialistiska alternativ kräver brytandet av borgarklassens makt och byggandet av en
29 samhällsordning där folkmajoriteten blir den bestämmande och avgörande kraften på
30 samhällslivets alla områden. Ett lokalt självstyre med deltagande demokrati på många områden är
31 en nödvändighet för att människor ska ta makten över sin vardag och stimuleras till att ta aktiv
32 del i samhällsbyggandet. Politiskt förtroendevalda ska inte kunna berika sig ekonomiskt på sina
33 uppdrag. Erövrade demokratiska fri- och rättigheter ska försvaras, utvecklas och fördjupas.

34 35 **Välfärdsstaten**

36 Utbyggnaden av välfärdsstaten innebar att många effekter av den kapitaliska samhällsutvecklingen
37 lindrades. Den avgörande skillnaden mellan den nordiska välfärdsmodellen och den välfärd som
38 finns i många andra länder, var tanken om att vår välfärd skulle vara generell och omfatta alla.
39 Grundläggande inslag i den svenska välfärden var att den har varit offentligt ägd,
40 socialförsäkringssystem har varit generella och politiken har hela tiden syftat till att minska
41 klasskillnaderna. Den generella välfärden flyttade under efterkrigstiden fram arbetarklassens
42 positioner. Utbyggnaden av välfärden stärkte kvinnors ställning i samhället, genom att
43 arbetsmarknaden därigenom öppnades upp för kvinnor och delar av det arbete som kvinnor hade
44 gjort obetalt i hemmet blev en samhällselig angelägenhet. Framväxten av välfärdsstaten förutsatte
45 en omfattande förskjutning av maktförhållande i samhället till förmån för arbetarklassen. Detta
46 tvingade borgarklassen att gå med på kompromisser, som innebar att resurser kunde användas för
47 att genomföra sociala reformer.

48
49 Under de senaste decennierna har ett omfattande systemskifte genomförts i Sverige. Systemskiftet
50 har skett stegvis och varit olika omfattande under olika perioder. Under 1980-talet tog
51 utbyggnaden av välfärden slut, och under krisåren på 1990-talet genomfördes stora nedskärningar
52 och försämringar. De borgerliga regeringarna under 2000-talet har slutfört systemskiftet genom
53 att attackera de grundläggande förutsättningarna för den generella välfärden. Fackförenings-
54 rörelsen har försvagats, socialförsäkringssystemets täckning har minskat och stora privatiseringar
55 har genomförts. Förutsättningarna för systemskiftet finns bland annat i den kris som kapitalismen
56 drabbades av under 1970-talet, socialdemokratins högervändning och den nyliberala offensiv som
57 initierades av högern och arbetsgivarna. En viktig utmaning för vänstern idag är att vända denna

1 politiska utveckling, och se till att lägga grunden för en politik som möjliggör för minskade
2 klasskillnader och som stärker arbetarklassens ställning

4 **MAKT OCH KÖN**

6 **Sexualiserat våld och kvinnors ohälsa**

7 Mäns våld mot kvinnor, eller sexualiserat våld, är ett av könsmaktsordningens mest brutala
8 uttryck. Det sexualiserade våldet finns i många olika former och på många olika arenor. Det
9 omfattar misshandel, våldtäkter, könsstympning och sexuella trakasserier såväl som prostitution
10 och pornografi, och omger oss både i hem, på arbetsplatser och i det offentliga rummet.
11 Kvinnors utsatthet för mäns våld är ett samhällsproblem på samma sätt som kvinnors lägre löner
12 eller osäkra anställningar. Det är inget väsensskilt från andra former av kvinnoförtryck, utan
13 bygger på samma maktförhållande, kvinnor drabbas för att de är just kvinnor. Våld handlar om
14 att påminna om vilket kön som besitter makten och är på så sätt en helt central del i
15 upprätthållandet av mäns överordning. Våld mot kvinnor kan också användas som maktmedel i
16 ett vidare sammanhang - i väpnade konflikter används ofta systematiska våldtäkter mot kvinnor
17 som en medveten strategi för att demonstrera makt.

18
19 Våld och hot är ständigt närvarande i vardagen, även i Sverige. Nästan alla känner någon kvinna
20 som de vet utsatts, och omkring hälften av alla kvinnor har själva erfarenhet av våld från en man.
21 I de flesta fall är förövaren någon som står kvinnan nära. Även kvinnor som inte själva drabbats
22 påverkas, hotet om våld inskränker kvinnors livsutrymme och handlingsfrihet. Många anpassar
23 sitt agerande efter våldet utan att ens tänka på att det och mycket av det som betraktas som
24 kvinnligt beteende är i själva verket grundat i rädsla.

25
26 Våldsutövande män och våldsutsatta kvinnor har ofta olika uppfattningar om vad som är våld
27 och vad som inte är det. Män inkluderar endast det grövsta av det våld de utövar medan våld
28 enligt kvinnor omfattar fler handlingar och beteenden än de mest brutala slagen. För att förstå
29 våldet och relationer som präglas av det menar vi att man måste ta hänsyn till hela spektrumet av
30 hot och våld, från de verbala kränkningarna och hoten till våldtäkterna och det grövsta fysiska
31 våldet.

32
33 Misshandelsförhållandet är en process. Mannen klipper gradvis av kvinnans kontakt med
34 omvärlden tills hon bara har honom att relatera till och få bekräftelse av. Det som till en början
35 kan uppfattas som charmig svartsjuka övergår successivt i psykisk misshandel. Kvinnans
36 självförtroende och självständighet bryts ner och hennes livsutrymme krymper. Väl inne i denna
37 process är det första slaget ofta bara ännu en gräns att förhålla sig till. Genom att växla mellan
38 våld och värme, vara både den som kränker och den som tröstar, förstärker mannen sin kontroll
39 över kvinnan. Detta i kombination med skammen i att vara utsatt, att kvinnan själv ofta görs
40 ansvarig för våldet, samt att hon kan vara ekonomiskt eller socialt beroende av mannen håller
41 henne kvar i en tillvaro av hot och våldsutsatthet.

42
43 Samma mönster återkommer också i samkönade förhållanden. Även i samkönade relationer är
44 det vanligt att våldet inte erkänns som våld, särskilt då parterna ofta uppfattas som jämbördiga i
45 styrka och position. Det är också svårare både att söka och att få skydd och hjälp. Dels på grund
46 av bemötande och kunskapsbrister hos de samhällsinstanser som ska hjälpa, dels på grund av att
47 man kan känna ett ansvar mot den egna gruppen eller kanske inte är öppen med sin relation. En
48 person som i ett förhållande med någon av samma kön utsätts för våld måste ha samma
49 möjligheter till stöd och skydd som någon i en heterosexuell relation.

50
51 Mannen som slår, våldtar eller köper sex beskrivs ofta som avvikande på något sätt, vanliga
52 föreställningar är att det bara handlar om män som är socialt utslagna, arbetslösa eller tillhör en
53 rasifierad grupp. I själva verket återfinns våldsutövande män i alla delar av samhället och det som
54 skiljer dem från andra män är inte etnicitet, klass eller social position utan just våldet. Mannen
55 som utövar våld är ett resultat av könsmaktsordningen och den dominerande föreställningen om
56 maskulinitet. Även om mäns våld mot kvinnor är brott mot lagen är det i ett samhälle som

Programkommitténs förslag till principprogram

1 ständigt sanktionerar förtryck av kvinnor inte på samma sätt ett kulturellt brott. Män förväntas ha
2 makt över kvinnor, inte minst i parförhållanden, och våld är det yttersta steget i försvaret av den
3 positionen.

4
5 Att utsättas för våld kan leda till både fysisk och psykisk ohälsa. Kvinnor som blir utsatta för
6 sexualiserat våld i någon form måste bli sedda och få stöd, hjälp och upprättelse inom såväl
7 rättsväsendet som vården och omsorgen.

8
9 Mångårig kamp för kvinnors rättigheter har lett till att vi i Sverige har nått framsteg både i vår
10 lagstiftning mot sexualiserat våld och i dess tillämpning. I många länder är våldtäkt inom
11 äktenskapet inget brott eller så kan kvinnor som blivit utsatta för våldtäkt istället för att betraktas
12 som brottsoffer och dömas till hårda straff. Om våld inom relationer är lagligt eller kulturellt
13 accepterat minskar kvinnans möjlighet att ta steget att lämna relationen.

14
15 Kvinnans ställning i samhället och på arbetsmarknaden, och därmed möjlighet att försörja sig
16 själv, är en viktig del i bekämpandet av det sexualiserade våldet. I Sverige ser vi att kvinnor i
17 utsatta positioner, till exempel missbrukare, är särskilt utsatta för våld.

18
19 Psykisk ohälsa är ett av de vanligaste och största problemen för kvinnor och unga tjejer i Sverige
20 idag, det är också vanligare än bland män. Förutom att våld och upprepade kränkningar kan leda
21 till ohälsa så hänger psykisk ohälsa även nära samman med makt, inflytande och delaktighet.
22 Tjejer och kvinnor utsätts idag för oupphörlig exponering för absurda skönhetsideal samt en
23 ständig fixering vid och sexualisering av sina kroppar. Samtidigt bär kvinnor alltjämt det största
24 ansvaret för hem, barn och relationer och de befinner sig ofta i stressiga arbeten med små
25 möjligheter till inflytande. Ung Vänster menar att kvinnors ökande ohälsa hänger ihop med
26 könsmaktsordningen och att det är en politisk fråga som måste tas på allvar.

27 28 **Kamp för sexuellt likaberättigande**

29 Genom historien har olika samhällen haft olika syn på sexualitet. Synen på HBT-personer hänger
30 nära samman både med den rådande könsmaktsordningen och med ett samhälles ekonomiska
31 och juridiska förhållanden. I dagens samhälle är heterosexuallitet norm. Förtrycket mot de som
32 avviker från den heterosexuella normen får ibland långtgående konsekvenser såsom hets, hot och
33 våld. Det tryck och osynliggörande man som HBT-person kan uppleva från såväl sin närmsta
34 omgivning som från samhället i stort kan vara ödesdigert, HBT-personer har i genomsnitt en
35 sämre hälsa än heterosexuella. Liksom kvinnors sexualitet i allmänhet osynliggörs och/eller
36 exploateras, sker detta särskilt med kvinnlig samkönad sexualitet, inte heller i HBT-rörelsen ges
37 kvinnor lika stort utrymme som män.

38
39 Den heterosexuella kärnfamiljen är idag inte längre den enda familjetypen. 1900-talets sexuella
40 frigörelseprocess har börjat bana väg för andra samlevnadsformer och sexuella uttryck än de
41 traditionellt accepterade. Nymoralistiska och värdekonserverna krafter går till angrepp mot denna
42 utveckling genom bland annat hårdnackat motstånd mot utvidgande av HBT-personers
43 rättigheter.

44
45 Att avvika från samhällets genusnormer innebär att ifrågasätta olika 'självklarheter'. I den
46 heterosexuella normen ligger föreställningar om och förutsättningar för hur maktrelationen
47 mellan och inom könen ska se ut. Därför kan mäns och kvinnors homo-, bi-, eller transsexualitet
48 både uppfattas som och vara ett hot mot mäns överordning. Den feministiska kampen och
49 kampen för sexuellt likaberättigande går ofta hand i hand, eftersom de båda är tvungna att
50 angripa den rådande könsmaktsordningen.

51

1 RASISM OCH FASCISM

3 Rasism

4 Klassamhället har sedan lång tid präglats av rasismen. Samtidigt har rasismen sedan lång tid varit
5 en del av klassamhället, både i ideologiproduktionen och i de samhälleliga strukturerna. Dagens
6 klassamhälle kan därför definieras som ett rasistiskt klassamhälle, där föreställningar om ras och
7 etnisk eller kulturell tillhörighet ger upphov till en hierarkisk uppdelning såväl i arbetslivet som på
8 bostadsmarknaden, inom utbildningen och inom politiken. Denna uppdelning sker genom
9 rasifiering, det vill säga den process genom vilken vissa grupper underordnas och tillskrivs
10 biologiska eller kulturella egenskaper som legitimerar exkludering och de härskande gruppernas
11 exploatering. Rasifieringen är dialektisk på så sätt att den skapar ett inkluderande ”Vi” och ett
12 exkluderande ”Dom”. I Sverige uttrycks detta tydligast genom uppdelningen ”svenskar” och
13 ”invandrare”.

14
15 Rasism är en ideologi eller vardagligt synsätt som upprätthåller rasifieringsprocessen och
16 uppdelningen ”Vi” och ”Dom”. Samtidigt som rasism skapar rasifiering är rasifiering en
17 förutsättning för rasism. Detta ömsesidiga orsakssamband förklaras genom att ena faktorn är en
18 social process och den andra en ideologi.

19
20 De rasistiska strukturerna har format samhället sedan lång tid tillbaka, och är tätt knutna till
21 utvecklingen av klassamhällena. För de härskande klasserna har rasismen fallit sig självklar som
22 ett sätt att rationalisera och naturalisera ojämlikheterna, och täcka över de grundläggande samhäl-
23 leliga konflikterna. Den tydliga kopplingen mellan klass och hudfärg har dessutom gjort rasismen
24 till en del av överhetens klassförakt. Då rasismen utgör en central del av klassamhället finns det
25 inget intresse bland de härskande klasserna att bekämpa rasismen, då det gynnar deras
26 ekonomiska positioner.

27
28 Rasismen har sett olika ut i olika historiska sammanhang. Tidigare byggdes uppdelningen främst
29 på indelningar i olika raser, men sedan andra världskriget har kultur och nationalitet kommit att
30 spela en mer central roll för att legitimera ekonomiska och sociala skillnader inom arbetarklassen.
31 De beskrivs ofta som ett resultat av kulturella skillnader, så att det framstår som att rasismen är
32 något de utsatta skapar själva.

33
34 Rasism är ett fundament i den imperialistiska världsordningen. Fortfarande genomsyras den
35 dominerande världsbilden av en rasistisk ideologi, där argument kring civilisering, modernisering
36 och sekularisering används som ett rättfärdigande av både västvärldens dominans i världen och
37 den internationella arbetsdelningen. De rasistiska föreställningar som legitimerar underordningen
38 av rasifierade grupper inom samhällets alla sektorer används således också som grund för väst-
39 makternas aggressiva imperialism. En viktig del i den antirasistiska kampen är därför att
40 synliggöra och bekämpa imperialismen i dess kulturella och civilisatoriska beklädnad. Samtidigt är
41 det viktigt att bekämpa den rasistiska ideologiproduktionen.

42
43 En rasifieringsprocess äger alltid rum i samband med rasismen, men rasifieringsprocessens
44 konkreta resultat, det vill säga de egenskaper som den rasifierade gruppen tillskrivs, varierar
45 mellan olika tider och platser.

46
47 Islamofobi är det dominerande uttrycket för rasismen idag och vi ser hur islamofobin fått fäste
48 och sprids genom såväl renodlad rasistisk propaganda, som etablerade högerpartiers och -
49 debattörers benägenhet att använda sig av islamofobin som ett populistiskt verktyg i debatten.
50 Med förevändningar om att värna värden som yttrandefrihet eller kvinnors rättigheter, diskuteras
51 muslimer och islam på ett sätt som spår på fördomar och konstruerar en bild av islam som ett hot
52 mot Sverige och västerländska kulturella värden. Påståendet att debatten om islam är tabubelagd
53 upprepas, för att legitimera och dölja de islamofoba utgångspunkterna. På så sätt kan i grunden
54 rasistiska påståenden döljas bakom uppmaningar om att ”våga ta debatten”. Den debatt som förs
55 fram utifrån dessa premisser handlar om att befästa fördomar genom insinuationer, associationer
56 och värdeladdade jämförelser mellan till exempel muslimer och terrorister. Genom att dra in

Programkommitténs förslag till principprogram

1 etablerade partier och andra aktörer i samhällsdebatten till denna slags debatt, vinner rasisterna
2 legitimitet för sina utgångspunkter och sin politik. Detta har vi sett exempel på i flera länder i vår
3 omgivning och vi ser samma mönster bli allt tydligare i den svenska debatten.

4
5 Vår uppgift är att stå emot den här utvecklingen, att aldrig backa från våra principer om
6 människors lika värde och att dra debatten åt vänster genom att belysa de verkliga konfliktlinjerna
7 och samhällsproblemen, som springer ur klassamhället och könsmaktsordningen. Att mota
8 tillbaka rasismen är en av vår tids viktigaste utmaningar.

9
10 Den ökade rasismen hänger tätt samman med de senaste decenniernas politiska utveckling, som
11 inneburit att kapitalets makt ökat och klassklyftorna har vidgats. Människors möjlighet att
12 påverka samhällsutvecklingen har minskat i och med att gemensamma tillgångar underställts
13 marknaden och beslutsmakt över allt fler områden har flyttats till EU. Sammantaget har
14 utvecklingen inneburit att demokratins räckvidd har minskats och de politiska skiljelinjerna blivit
15 otydliga. I glappet mellan människors upplevelse av ett alltmer ojämnt samhälle och en politisk
16 debatt som präglats av konsensus kring den ekonomiska politiken och avsaknad av debatt om
17 klass och fördelningsfrågor, har det skapats ett utrymme för en rasistisk diskurs med drag av
18 tillbakablickande nationalism. När skillnaden mellan höger och vänster blir otydlig och
19 arbetarrörelsen inte lyckas bedriva en politik och föra en debatt som samlar breda majoriteter
20 kring en ekonomisk politik för full sysselsättning och ökad jämlikhet, kan högerpopulister samla
21 stöd kring andra konfliktlinjer. Samtidigt har borgerligheten intresse av en debatt som för blicken
22 bort från materiella makt- och fördelningsfrågor, eftersom den döljer klasskonflikterna.

23
24 Efter sekelskiftet kan vi se hur USA och västländerna legitimerat sitt ”krig mot terrorismen”
25 genom islamofobi och en rasifieringsprocess där muslimer tillskrivits våldsiska egenskaper.
26 Genom denna hotbildskonstruktion har inte endast regelrätta krig legitimerats utan även ett
27 framväxande övervakningssamhälle. I Sverige såsom i andra länder inskränks medborgarnas fri-
28 och rättigheter med repressiva metoder, med förevändningen att det handlar om
29 terroristbekämpning. Framväxten av övervakningssamhället är ett av alla uttryck för en
30 institutionell rasism som finns inbyggd i statsapparaten.

31
32 Rasism påverkar delvis kvinnor och män olika i och med att vi lever i en könsmaktsordning. De
33 rasistiska föreställningarna skiljer ofta mellan män och kvinnor, och tilldelar dem olika
34 egenskaper. Det blir till exempel tydligt då rasifierade grupper av kvinnor definieras som mycket
35 mer förtryckta än andra, medan rasifierade män definieras som särskilt förtryckande.
36 Klassamhället och könsmaktsordningen har därför en central påverkan på hur rasismen utformas
37 och vilka politiska, ekonomiska och lagmässiga effekter den har.

38
39 Det framväxande kapitalistiska samhället har byggt på en rasistisk arbetsdelning också inom
40 nationerna, där klass har knutits till etnisk bakgrund och hudfärg. Rasistiskt utdefinierade grupper
41 har hänvisats till lågstatusyrken, egna företag eller arbetslöshet. Historiskt sett har fasta
42 arbetsförhållanden gjort det enklare för människor att bygga upp politisk styrka. Kampen för full
43 sysselsättning och facklig organisering är därför en central del i det antirasistiska arbetet. En del i
44 vänsterns antirasistiska kamp är också att synliggöra att rasifierade grupper idag utgör en stor del
45 av arbetarklassen.

46
47 Trots att arbetarklassen objektivt förlorar på rasism, upplever människor ibland det motsatta och
48 agerar därefter. Det kan handla om att man tror att arbetslösheten ska minska om invandringen
49 minskar, eller att man tror att kostnaden för invandringen urholkar resurserna till välfärden. Vår
50 antirasistiska strategi går ut på att visa att arbetarklassen tjänar på att hålla ihop och att konflikten
51 som målas upp mellan ”invandrare” och ”svenskar” är falsk. Rasifieringsprocessen och
52 uppdelningen av ”Vi” och ”Dom” lägger grunden för en vardagsrasism som drabbar de
53 rasifierade grupperna. För att se igenom det, och bygga en verklig solidaritet med de utdefinierade
54 arbetarna, krävs det en stark klassmedvetenhet.

55

Programkommitténs förslag till principprogram

1 **Fascism**

2 Fascismen är en form av auktoritär, våldsam rörelse som är starkt fientlig till arbetarrörelsen.
3 Fascisterna försöker uppträda under folklig mantel och hävda att klasskampen skall ersättas av en
4 aggressivt nationalistisk politik. Historiskt har fascismen haft stöd av småborgerliga och feodala
5 skikt som känt sig hotade av kapitalismen, men i dess faktiska politik har den entydigt gynnat
6 storkapitalets intressen. Den reaktionära, ofta antikapitalistiska retoriken, har följts av en
7 konsekvent pro-kapitalistisk politik.

8
9 Ytterst har de fascistiska maktövertagandena varit uttryck för överklassens intressen. Det har varit
10 de som gett det avgörande stödet, där de fascistiska rörelserna har kunnat ta makten och slå ner
11 folkets organisationer. Korporatismen, militarismen och centraliseringen av makt till
12 statsapparaten passade kapitalet som hand i handske i de politiska situationer som förelåg.

13
14 Trots det har fascismen också visat sig kunna vinna insteg bland arbetarklassen, bland annat
15 genom att lova bättre levnadsförhållanden och ett slut på kapitalismens avigsidor. Fascisterna har
16 spelat på människors rädsla med sina krav på lag och ordning, och konsekvent uttryckt människens
17 intresse av att vrida tillbaka klockan för könsmaktsordningen. I situationer då arbetarrörelsen inte
18 har förmått kanalisera det strukturella tryck som ligger på människor i progressiv handling, har de
19 kunnat göra det i ett förakt riktat nedåt.

20 **Strategier**

21 Vänstern behöver ta ett större ansvar för ett antirasistiskt arbete som samlar folkrörelser i kamp
22 mot rasistiska rörelser och deras politik. Rasismen måste marginaliseras genom att breda rörelser,
23 som fackförbund, religiösa samfund och andra folkrörelser organiserar ett motstånd och tydligt
24 står upp för mänskliga rättigheter och alla människors lika värde. I detta slags antirasistiska arbete
25 är det av största vikt att samla en bredd, genom att kunna enas bakom renodlat antirasistiska
26 paroller och genom att lägga den egna organisationens intresse av att synas och höras, åt sidan.

27
28 Det är vår uppgift och vårt ansvar som antirasistisk vänster, att förhindra att högern går rasister
29 till mötes genom att föra debatten på deras planhalva. Vi ska konsekvent stå upp mot rasistiska
30 utgångspunkter och förslag och kämpa för att få debatten att handla om de verkliga
31 samhällsproblemen och konflikterna.

32
33 Vår viktigaste antirasistiska strategi att lyckas organisera arbetarklassen i kamp för sina intressen
34 och flytta fram arbetarklassens positioner i samhället, samtidigt som vi betonar vikten av att hålla
35 samman mot överklassen och rasismen. Det är centralt för den antirasistiska kampen att vi finns
36 på plats i arbetarklassens vardag, att vi visar att det är vi som tar människors problem och
37 missnöje på allvar och har politiska lösningar som ökar jämlikheten i samhället.

38 **IMPERIALISM OCH INTERNATIONELL SOLIDARITET**

39 **Imperialism**

40 Dagens utvecklade kapitalism grundar sig på utsugning, kolonialisering med militärt våld och
41 ekonomisk kontroll av underutvecklade länders råvaror, marknader och kapital. Under 1900-talet
42 har kapitalismen blivit ett världsomspännande, imperialistiskt system, som sprängt
43 nationsgränserna i jakt på nya marknader, billig arbetskraft och råvarukällor.

44
45 Imperialismen kännetecknas av att kapitalismen blivit övernationell, makten koncentrerats och
46 stora världsomfattande monopol bildats som dominerar hela marknader. Kapitalisterna
47 samarbetar i allt större omfattning i internationella och övernationella organisationer och
48 frihandelssammanslutningar i syfte att skydda sina intressen, kontrollera priserna, fördela
49 marknader emellan sig och driva igenom sina ekonomiska och politiska projekt. Imperialismen
50 understöds dessutom av statsapparaterna med ekonomiska, politiska och militära medel.

51 Allt oftare beskrivs den ekonomiska imperialismen med ordet globalisering. Det är en ideologiskt
52 färgad myt att det skulle vara först nu som kapitalismen blivit global på allvar. Världshandelns
53 andel av den totala ekonomin och utlandsinvesteringarnas andel av de totala investeringarna är

Programkommitténs förslag till principprogram

1 idag ungefär lika stora som åren före första världskriget. Kapital och investeringar rör sig
2 fortfarande till stor del i-länder emellan och de stora multinationella företagen har sin
3 huvudsakliga bas i ett eller några få länder.

4
5 Det har också funnits en utveckling mot en global arbetsdelning och en starkare ideologisk
6 dominans för kapitalets politiska företrädare. Den globala arbetsdelningen har till exempel
7 inneburit att antalet industriarbetare i världen som helhet har ökat kraftigt medan det minskat i i-
8 länderna. En stor majoritet av arbetskraften i de så kallade exportzonerna i tredje världen utgörs
9 av kvinnor. Där är företagen undantagna arbetsrättslagstiftning och löner och arbetsvillkor är
10 mycket dåliga. På så sätt profiterar kapitalet på kvinnors underordning.

11
12 Även om de flesta av länderna i syd tillkämpat sig formell självständighet är de idag på många sätt
13 mer beroende av länderna i nord genom ojämlika handelsrelationer och krediter. I praktiken styrs
14 många av länderna i syd av en liten nationell elit som är ekonomiskt och politiskt uppknuten till
15 det imperialistiska systemet och det multinationella kapitalet. Dessa grupper styr – mer eller
16 mindre auktoritärt – mot det egna folkets intressen, bland annat genom att skydda utländsk
17 egendom, kontrollera den inhemska fackföreningsrörelsen och slå ned folkliga protester och
18 resningar.

19
20 Den ideologiska förskjutningen i världen har inneburit att den nuvarande ekonomiska ordningen
21 har förklarats som given och orubblig. En viktig myt är att det är globaliseringen som med
22 nödvändighet har skapat stora klyftor inom och mellan länderna. Historien visar dock att det är
23 maktförhållandena mellan arbete och kapital som påverkar fördelningen av rikedomar och
24 ekonomisk utveckling.

25
26 Den globala ekonomin är också tydligt präglad av könsmaktens ordning. Kvinnor utgör en
27 majoritet av världens fattiga. Fastän de utför den största delen av allt arbete, tjänar de endast en
28 tiondel av inkomsterna och äger mindre än en procent av världens egendom. Kvinnor är därtill
29 starkt underrepresenterade i de fora där beslut kring den internationella ekonomin fattas, det
30 gäller såväl i transnationella bolags ledningar, som i institutioner som IMF, WTO, Världsbanken
31 och EU.

32
33 I sista hand vilar den nuvarande ordningen på möjligheten att använda våld mot det som hotar
34 viktiga ekonomiska intressen. Några få länder, främst USA, använder direkta metoder såsom
35 militärt stöd och direkta interventioner för att tillvarata sina intressen internationellt.

36 **Nationellt självbestämmande**

37
38 Det pågår en förflyttning av beslutsfattande från de demokratiska institutioner som finns inom
39 ramen för dagens stater till överstatliga institutioner och organisationer som EU, IMF och WTO.
40 Dessa institutioner och organisationer omöjliggör för stora grupper av människor att ta del av
41 och påverka beslutsprocessen och saknar såväl demokratisk legitimitet som folklig förankring.

42
43 Privatiseringar, avregleringar och den ökade makten för dessa överstatliga organisationer är
44 strategier i kapitalets och högerens offensiv för att försvaga arbetarklassens positioner. Makten
45 flyttas från de ofullkomliga, men existerande, formerna för demokratiskt styre som
46 arbetarklassens politiska och fackliga organisationer samt kvinnorörelsen tillkämpat sig över till
47 organisationer vars främsta mål är att stärka kapitalets makt.

48
49 Nyliberalismen har genom sin starka ideologiska offensiv gett sken av att staterna har spelat ut sin
50 roll och att globaliseringen kräver att beslutsfattande flyttas till andra nivåer än nationalstaterna.

51
52 De demokratiska och politiska styrelseformer som idag finns i staten Sverige är överlägsna de
53 som finns på övernationell nivå. De kan användas för att beskära kapitalets makt och påbörja
54 demokratiseringen av ägandet. Allmän och lika rösträtt, demokratiskt valda parlament och
55 regeringar, samt fackliga rättigheter är reformer som även om de inte kunnat hota kapitalismens
56 existens har stärkt arbetarklassens möjligheter att påverka. Att utveckla och stärka dessa

Programkommitténs förslag till principprogram

1 institutioner och rättigheter, samt att försvara det nationella självbestämmandet är en central del i
2 arbetet för att stoppa nyliberalismens frammarsch.

3
4 Samtidigt som den nyliberala idén om nationalstatens död fått ett allt starkare fotfäste ser vi hur
5 nationalistiska stämningar växer sig allt starkare. Dessa två, till synes motsatta idéer, en som
6 betonar nationens upplösning och en som betonar dess styrka, förenas i att de båda försvagar
7 arbetarrörelsens och kvinnorörelsens positioner. Nationalismen ställer rasifierade skikt av
8 arbetarklassen mot varandra, och döljer således de reella klass- och könsmotsättningarna inom
9 landet. Samtidigt riskerar man solidariteten mellan arbetarklassen i olika stater.

10
11 Utmaningen för oss ligger i att bortom nationalismens idéer försvara de demokratiska
12 landvinningar som stärker arbetarklassens positioner. Mot högerens nyliberalism och
13 extremhögerens konservatism och nationalism ställer vi gemensam kamp för gemensamma
14 intressen.

15 16 **Säkerhets- och försvarspolitik**

17 Sverige har länge sagt sig vara ett alliansfritt land. I själva verket har militären, med
18 statsledningens goda minne, sedan andra världskriget sett sig som en självklar del av västblocket
19 och upprätthållandet av ett starkt svenskt försvar motiverades länge med hotet från öst. Under
20 2000-talet har synen på det svenska försvaret ändrats. Invasionsförsvaret har ersatts av ett
21 insatsförsvaret, vilket bland annat innebär att Sverige i större utsträckning deltar i militära insatser
22 utomlands. I allt större utsträckning motiveras svenska militära insatser med hotet från ”den
23 internationella terrorismen”.

24
25 Sverige har närmat sig den aggressiva militäralliansen Nato, vilket skadar vårt lands möjligheter till
26 självbestämmande. Nato är styrt av världens idag enda supermakt USA och har fått en allt
27 starkare och mer självklar ställning i den Europeiska Unionen. Vi har redan sett USA utvidga
28 Nato genom utbyggnaden av Partnerskap För Fred, PFF; en del av Nato där Sverige redan är
29 medlem. Ung Vänster kräver att Sverige ska lämna PFF och anser att Nato ska läggas ned. EU
30 har påbörjat en militariseringsprocess, genom skapandet av stridsgrupper och genom
31 Lissabonfördragets solidaritetsklausul. EU:s militarisering handlar ytterst om att försvara det
32 västeuropeiska kapitalets ekonomiska intressen inom och utanför Europa. Ung Vänster är
33 motståndare till denna militarisering och till svenskt deltagande i EU:s stridsgrupper. Skapandet
34 av militära allianser leder generellt till upprustning och ökar ytterst riskerna för krig. Ung Vänster
35 vill att Sverige ska vara ett alliansfritt land för att kunna föra en aktiv neutralitetspolitik och bli en
36 röst för små och utsatta länder. Sveriges roll i världen ska vara att genom kontinuerlig dialog och
37 konstruktiva förhandlingar bidra till konfliktlösning på alla nivåer. Även om det finns tillfällen då
38 det kan vara befogat att använda Sveriges försvarsmakt i internationella FN-ledda insatser, ser vi
39 att Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik primärt ska grundas på icke-militära lösningar.

40
41 Den allmänna värnplikten, grundbulten för en demokratisk kontroll av det militära systemet, är
42 avskaffad. Ung Vänster anser att insynen och kunskapen om hur ett svenskt försvar ska
43 organiseras inte ska reserveras för en liten elit. Värnpliktsystemet bör återinföras och utvidgas till
44 att omfatta även kvinnor. Att använda vapen och våld för att lösa konflikter måste alltid försöka
45 undvikas men det är av yttersta vikt att, så länge vi har ett militärt försvar, underställa det militära
46 systemet en demokratisk kontroll.

47
48 Vi vill att Sverige skall utvecklas till ett föregångsland i kampen för fred men det kräver också
49 kamp mot vapenindustrin, som idag är en av världens största industrier. Vi kräver ett förbud mot
50 svensk vapenexport. För att stoppa vapenexporten krävs en minskad vapenproduktion. I syfte att
51 skapa breda allianser i frågan ställer vi krav om att en del av vapenindustrin ställs om till civil
52 produktion.

53
54 Säkerhetspolitik handlar om mer än militära frågor och bör ses ur ett bredare perspektiv än de
55 traditionellt dominerande frågorna om geografiska gränsdragningar och militära lösningar.
56 Fattigdom och avsaknad av mänskliga rättigheter bidrar ofta till ökat våld i ett samhälle och
57 därför måste säkerhetspolitiken innefatta lösningar på dessa problem.

Programkommitténs förslag till principprogram

1 Kvinnor drabbas på fler sätt än män i krig och konflikter. Ett exempel på det är det faktum att
2 våldtäkt ofta används som maktmedel. Systematiska våldtäkter används i vissa fall som ett led i
3 etnisk rensning, genom att kvinnor våldtas och därefter nekas att göra abort. Systematiska
4 våldtäkter betraktas idag av FN som en krigsförbrytelse och ett brott mot mänskligheten, men
5 fortfarande görs i praktiken alltför litet åt dessa brott. Även i icke-konflikttrabbade länder är
6 kvinnors utsatthet för sexualiserat våld ett utbrett säkerhetspolitiskt problem.

7
8 Eftersom kvinnor levnadsvillkor skiljer sig från mäns, måste säkerhetspolitiken utformas utifrån
9 ett feministiskt perspektiv. Det handlar till exempel om att se till kvinnors sexuella och
10 reproduktiva hälsa, rörelsefrihet och utsatthet för våld. Idag är kvinnor ofta uteslutna från
11 fredsförhandlingar och säkerhetspolitik diskuteras sällan utifrån de specifika säkerhetshot kvinnor
12 utsätts för, eftersom dessa ses som problem som hör hemma i den privata sfären.

13
14 Ung Vänster anser att den svenska säkerhets- och försvarspolitik ska vila på en feministisk
15 grund. Bland annat därför bör en könsneutral värnplikt införas, så att andelen kvinnor på alla
16 nivåer i försvarsmakten höjs. Detta är av särskild vikt vid internationella insatser.

17 18 **Internationella institutioner**

19 20 **EU**

21 Den globala kapitalismen organiserar sig alltmer i ekonomiska och politiska maktblock och
22 tanken om Europas förenta stater ligger på så sätt rätt i tiden. EU är byggt av kapitalet, för
23 kapitalet, i ett försök att bli ett ekonomiskt maktblock jämte det amerikanska, det japanska och
24 det kinesiska storkapitalet.

25
26 Ung Vänster vill inte att Sverige ska vara medlem i EU. Vi är motståndare till att EU utvecklas till
27 en förbundsstat. Vi vill varken vara med i EMU, där en nyliberal politik är det lagstadgade
28 rättesnöret, eller en försvarsunion, redo att försvara den europeiska protektionismen till varje
29 pris. Ung Vänster motsätter sig skarpt EU:s gemensamma flykting- och asylpolitik genom
30 Schengenavtalet, ett avtal vars konsekvens är nya murar mot omvärlden. Det är oacceptabelt att
31 flyktingar idag anses utgöra en fara för staternas säkerhet.

32
33 EU är ett projekt som saknar vilja att lösa Europas verkliga problem: massarbetslöshet, växande
34 sociala klyftor och de akuta miljöproblemen. Dess strukturer är inte följden av en folklig
35 demokratisk process, utan är konstruerade och påtvingade ovanifrån. Vi vill istället att Sverige
36 och andra länder bidrar till att bygga upp mellanstatliga och demokratiska samarbetsformer som
37 inte begränsar sig till ett fåtal västeuropeiska länder.

38 39 **Internationell handel och skuldbördan**

40 Ung Vänster är positiva till handel mellan länder, men världshandeln måste regleras med hänsyn
41 till miljö och sociala faktorer. I-länderna måste sluta kräva frihandel av länderna i syd samtidigt
42 som man själv tillämpar protektionism. En förutsättning för utveckling i de fattigaste länderna är
43 att de tillåts skydda sina hemmamarknader och får möjlighet att övergå från enbart
44 råvaruproduktion till förädling.

45
46 Skuldbördan är ett stort hinder för många länders utveckling och kan bara lösas med en
47 avskrivning av de fattiga ländernas skulder. Lånevillkoren tvingar skuldsatta länder att föra en
48 nyliberal politik och innebär att många länder i syd måste skära ner på den offentliga sektorn för
49 att betala räntan och amorteringarna på lånen. Dessa summor överstiger idag betydligt det
50 bistånd man får, med andra ord strömmar det varje år pengar från de fattiga länderna till de rika.

51
52 WTO, IMF och Världsbanken domineras idag totalt av i-länderna. En demokratisering av dessa
53 organ skulle vara ett steg i rätt riktning, men kampen bör främst vara inriktad på att bygga upp
54 och stödja progressiva motkrafter mot dem och den ekonomiska politik som de påtvingar fattiga
55 länder.

56

Programkommitténs förslag till principprogram

1 Sverige är idag med sin ekonomiska struktur, sina multinationella företag och sitt medlemskap i
2 internationella organisationer och frihandelssammanslutningar en del av imperialismen.

4 FN

5 FN spelar idag stundtals en konstruktiv roll vid konfliktlösning samt vid natur- och
6 svältkatastrofer. FN-organ som exempelvis WHO intar ofta en progressiv position i diskussioner
7 om handlingsstrategier för en rättvisare världsordning. Samtidigt är FN en del av det
8 imperialistiska systemet och styrs ytterst av de dominerande intressena inom detta system, vilket
9 kraftigt minskar organisationens progressiva handlingsutrymme.

11 Många länder representeras i FN av auktoritära regimer som är ekonomiskt och politiskt
12 uppknutna till det imperialistiska systemet och det multinationella kapitalet, och som därför inte
13 kan sägas representera intressena hos folkmajoriteten i det egna landet. För att FN skall bli ett
14 verkligt redskap för en rättvis världsordning måste därför en demokratisering, genom bland annat
15 avskaffande av vetorätten och de permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet, åtföljas av ökat
16 folkligt inflytande i medlemsstaterna och en starkare internationell vänsterrörelse.

18 Internationell solidaritet

19 Internationell solidaritet bygger ytterst på att vi ser att kampen på många sätt är densamma
20 världen över. Vi har gemensamma intressen i allt från fackliga rättigheter till nationellt
21 självbestämmande, och har allt att vinna på ett fördjupat och förstärkt internationellt samarbete
22 mellan arbetarrörelser och andra progressiva folkrörelser. För att bryta den splittring som präglar
23 arbetarklassen, bland annat till följd av nationalism och religion, krävs gemensamma erfarenheter
24 av organiserad klasskamp.

26 Det gemensamma försvaret av den nationella självbestämmanderätten är en avgörande del av den
27 internationella solidariteten. Folkrådet måste försvaras mot de imperialistiska staternas försök att
28 urholka den. Den ekonomiska kontroll IMF, Världsbanken och WTO utövar, framförallt över
29 fattiga länder, måste uppmärksammas och motarbetas.

31 Det är viktigt att frågan om en definitiv lösning av skuldbördan knyts till frågan om bistånd.
32 Bistånd i olika former kan aldrig lösa de grundläggande problemen, men är ändå ett viktigt medel
33 för att i dagsläget direkt kunna bistå fattiga länder. Biståndet fungerar idag ofta som en del av en
34 imperialistisk agenda från givarländerna. Syftet med bistånd måste vara att stärka
35 mottagarländernas möjlighet att själva utvecklas. Bra bistånd kan förbättra de fattigas situation i
36 de utsugna länderna, minska inkomstklyftorna och främja miljötänkande, jämlikhet och en
37 demokratisk utveckling i enlighet med landets egna förutsättningar. Bistånd får aldrig bli ett
38 medel för att öka svensk export, som det i många fall är idag. Inte heller får biståndsorganens
39 egen prestige och anseende bestämma biståndets inriktning. Bra bistånd kan till exempel vara
40 satsningar på utbildning och infrastruktur.

42 I en värld där klyftan mellan fattiga och rika ökar och där krig och förtryck råder lämnar allt fler
43 människor sina hem för att söka sig en mer människovärdig tillvaro. Flyktingpolitiken är på så
44 sätt en viktig värdeomvårdare på vilken vikt samhället tillmäter försvaret av de mänskliga
45 rättigheterna. Genom att ge asyl åt dem vars mänskliga rättigheter är i fara tar vi vårt ansvar och
46 visar att rättskränkningarna i den asylsökandes hemland är oacceptabla. Helt kan problemet med
47 ökade flyktingströmmar dock bara lösas genom en rättvisare världsordning. Idag förekommer
48 krig i allt högre utsträckning inom nationernas gränser. Ofta är det maktkamper och ekonomiska
49 intressen som leder till krig. Rekryteringen av människor till krig, genom frivillighet eller tvång,
50 underlättas av fattigdom med sociala och ekonomiska problem.

52 Sverige och många andra länder har, genom exempelvis vår aggressiva vapenexport, skuld i
53 många av de kränkningar av mänskliga rättigheter som förekommer världen över. Sverige måste
54 lägga ner ökad kraft på att förebygga uppkomsten av nya flyktingströmmar. Under tiden måste de
55 som är politiskt förföljda eller har humanitära skäl kunna få fristad i Sverige.

57 Mot imperialismen ställer vi alla folks rätt att själva bestämma över sin egen framtid.

1 MILJÖ

2
3 Vår uppgift är att som första generation ta både klimathotet och andra miljöfrågor på allvar.
4 Tidigare generationer har, för ekonomisk och social utveckling, exploaterat naturresurser med
5 liten eller ingen hänsyn till kommande generationer. Även politiska rörelser till vänster har
6 prioriterat andra intressen före miljöfrågan. I modern tid har kapitalismens expansionssträvan och
7 kortsiktiga vinstintressen medverkat till en mycket snabb utveckling av miljöproblemen. För att
8 nå en hållbar utveckling måste vi ändra både vår produktion och vår konsumtion.
9

10 Även om en miljöomställning skulle innebära en förändring av dagens konsumtionsmönster,
11 behöver det inte nödvändigtvis innebära en lägre levnadsstandard för majoriteten av
12 befolkningen. Vi måste omdefiniera vad en hög levnadsstandard innebär. För den tidiga
13 arbetarrörelsen var den viktigaste uppgiften att nå materiella framsteg för att kunna lyfta folk ur
14 fattigdom och misär. I vårt land är den materiella standarden för den absoluta majoriteten sedan
15 länge tryggad. Det är inte hållbart att ständigt öka vår konsumtion av varor och energi. För oss
16 innebär en hög levnadsstandard god tillgång till välfärd, mer ledig tid och en möjlighet att
17 förverkliga sina drömmar.
18

19 Idag är det höginkomsttagarna som förbrukar det största miljöutrymmet, och därför innebär
20 kraven på en hållbar utveckling också krav på jämlikare villkor.
21

22 Den globala miljöförstörelsen är tätt sammankopplad med imperialismens exploatering av
23 människor och naturresurser världen över. Imperialismen har gjort det möjligt för västländerna
24 att exportera sina miljöproblem och därmed utnyttja en ohållbart hög andel av världens resurser
25 utan att direkt behöva konfrontera konsekvenserna. Nu ser vi att förhållandena förändras. Även
26 om det fortfarande är de fattigaste länderna som är värst drabbade ser vi även konsekvenserna av
27 klimatförändringarna i västvärlden. I takt med den ekonomiska och sociala utvecklingen i
28 befolkningsrika Kina och Indien blir dessutom deras inhemska marknader minst lika betydande
29 för utnyttjandet av jordens resurser som deras exportindustri.
30

31 Mellanstatligt samarbete kommer inte räcka i kampen för en hållbar utveckling. Det är avgörande
32 med bindande regelverk på överstatlig nivå samt organ som förmår bevaka och upprätthålla
33 regelverken. Sverige bör ta initiativ till en diskussion om det är möjligt att upprätta en
34 internationell miljödomstol som kan utgöra den yttersta uttolkaren och försvararen av den
35 internationella miljörätten.
36

37 Samtidigt vet vi att en omställning av vår produktion endast kan komma genom en kamp
38 underifrån. Starka folkrörelser kan sätta press på stater och företag, men för att nå en verklig och
39 hållbar förändring krävs ett brytande med det ekonomiska systemets logik.
40

41 I Sverige behöver en miljöomställning bland annat omfatta energiförbrukningen, trafikfrågorna
42 och jordbruket. Det finns flera sätt att ta steg i rätt riktning: radikala ekonomiska styrmedel,
43 förbud mot miljöfarlig produktion, satsningar på teknikutveckling och hårdare miljökrav i det
44 offentliga upphandlingar.
45

46 Klimat

47 Att motverka klimatförändringarna är en av vår tids stora utmaningar. Den globala
48 uppvärmningen leder till obalans i ekosystemen. När arter dör ut och glaciärer smälter hotas inte
49 bara den biologiska mångfalden. Förstörda skördar och brist på fisk leder till svält i stora delar av
50 världen. Tropiska stormar ödelägger människors bostäder. Torka och brist på rent vatten leder till
51 epidemier och svält i de minst ekonomiskt och socialt utvecklade länderna.
52

53 Energiförbrukningen behöver sjunka betydligt för att komma ner i hållbara nivåer. Därför måste
54 staten återta den centrala rollen i forskning, planering och styrning. Det är av stor vikt att
55 energiproduktionen sker i offentlig regi. I Sverige ska kärnkraften avvecklas på ett ansvarsfullt
56 sätt, parallellt med en utbyggnad av alternativa energikällor.
57

Programkommitténs förslag till principprogram

1 Trafikfrågorna måste ryckas ur bil- och oljebolagens händer, så att en rationell och demokratisk
2 planering kan komma till stånd. Flygtrafiken måste minska, i första hand på kortare sträckor.
3 Kollektivtrafiken måste prioriteras och byggas ut. Tunga vägtransporter måste i hög utsträckning
4 styras över till järnväg. För detta krävs moderniseringar och utbyggnader av järnvägsnätet.
5 Privatbilismen är en viktig förutsättning för människors rörlighet och frihet att kunna bo var man
6 vill, men samtidigt innebär de fossila bränslena ett allvarligt miljöproblem. Därför är det viktigt
7 att arbeta fram fler och billigare bilar som går på alternativa bränslen.

8
9 Det är viktigt att arbetet för en hållbar utveckling sker på ett sätt som samtidigt låter de fattigaste
10 länderna utvecklas. Att ha gemensamma regler för t.ex. minskning av koldioxidutsläpp i alla
11 länder är inte rimligt. De länder som under lång tid har förbrukat mer än sin andel är ansvariga
12 för att i längden minska sina utsläpp till en nivå som motsvarar deras befolkning.

13
14 Så länge BNP-tillväxten är överordnad både levnadsstandard och miljökrav kommer vi inte att nå
15 en hållbar utveckling. En progressiv politik kommer dock inte bara att möta organiserat motstånd
16 från näringslivet utan även från stora delar av västvärldens befolkning. Det behövs därför både
17 folkbildning och folkrörelser som visar behovet av att ställa om produktion och konsumtion för
18 att nå ett hållbart och rättvist samhälle. Vår förmåga att hantera miljöproblemen handlar i
19 förlängningen om vår existens på jorden.

20 21 **SOCIALISTISK STRATEGI**

22
23 Ung Vänsters mål är det klasslösa samhället. Vi är ett revolutionärt ungdomsförbund som arbetar
24 för att stärka och flytta fram arbetarklassens positioner i dagens samhälle, och för att förbättra
25 vanliga människors levnadsvillkor.

26
27 Ung Vänster menar att en socialistisk samhällsomvandling aldrig kan ske endast med reformer
28 inom det kapitalistiska systemets ramar. Vår politik måste syfta till att förändra själva
29 samhällssystemet i grunden. Vår rörelse avvisar sedan länge varje tanke på att en socialistisk
30 samhällsomvandling skulle ske utan folkmajoritetens stöd, bekräftat i allmänna och fria val.

31
32 Den revolutionära strategin förutsätter en ständig kamp för förbättringar och kan aldrig innebära
33 ett förkastande av kampen för eller vikten av reformer. Dels för att vi genom dessa påverkar
34 dagens samhälle och skapar värderingar som påverkar oss och våra liv idag. Dels för att vi genom
35 att beskära kapitalets makt och demokratisera även ägandet och ekonomin successivt kan flytta
36 fram våra positioner.

37
38 En särskild strategisk betydelse har reformer som undandrar verksamheter från kapitalets makt,
39 liksom reformer som stärker de arbetandes makt och rättigheter på arbetsplatserna. Även
40 reformer som ökar arbetarnas uttag av mervärdet är av strategisk betydelse, exempel på sådana
41 krav är sex timmars arbetsdag och förändringar av pensionssystemet.

42
43 Kampen för socialismen går via arbetet för arbetarklassens och folkmajoritetens omedelbara
44 intressen. I denna kamp kan stödet för vårt politiska alternativ skapas, samtidigt som
45 arbetarklassens kampvana, självförtroende och sammanhållning stärks. Krav som inte kan
46 åstadkommas inom det rådande systemets ramar, så kallade systembrytande krav, kan öka
47 medvetenheten om kapitalismens begränsningar.

48
49 Huvudkraften för socialismen i vårt land är den svenska arbetarklassen. Det krävs engagemang
50 och deltagande av en bred folkmajoritet för en övergång till och ett bestående av en socialistisk
51 samhällsordning. För detta krävs i sin tur allianser med grupper inom mellanskiktet. Dessa har
52 idag ofta en ställning som alltmer liknar arbetarklassens vilket innebär att de har ett objektiva in-
53 tresse av en socialistisk omvandling. Detta underlättar skapandet av nödvändiga allianser mellan
54 arbetarklassen och delar av mellanskiktet.

55
56 En grundläggande omvandling av samhället i socialistisk riktning kräver också en organisering av
57 hela arbetarklassen. Det är därför av största vikt för vår socialistiska strategi att vi motverkar

Programkommitténs förslag till principprogram

1 splittring längs etniska linjer och att rasifierade grupper får en större politisk roll inom samtliga
2 delar av arbetarrörelsen.
3

4 Kampen för socialismen är också en kamp om ideologi och människosyn. Ett klassamhälle kan
5 inte bestå utan ett passivt accepterande av det nuvarande samhällets maktförhållanden och dess
6 fortlevnad. Detta samförstånd skapas genom ideologi. Strävan mot socialismen är också en
7 strävan att skapa och förmedla vänsterns tankar om rättvisa och solidaritet till att genomsyra
8 samhället. Kampen för en motideologi är därför viktig i kampen för socialismen. Genom kultur,
9 forskning, utbildning och debatt som frigör sig från beroendet av stat och kapital kan för-
10 utsättningar för ett kritiskt ifrågasättande av gällande ”sanningar” och rådande maktförhållanden
11 skapas.
12

13 För att arbetarklassen ska kunna enas i organiserad kamp krävs att de stora skillnaderna i
14 inkomster, arbets- och levnadsvillkor motarbetas. Den samlade fackföreningsrörelsen har här en
15 central roll. Större jämlikhet, trygghet i arbetet och erfarenheter av framgångsrik kollektiv kamp
16 skapar en god grund för solidaritet och radikala krav. En stark arbetarrörelse behöver bygga en
17 klassmedvetenhet som inte blundar för kön. Män ur arbetarklassen måste i vissa situationer avstå
18 från fördelar de fått genom könsmaksordningen, och träda tillbaka för att ge kvinnor utrymme.
19 Deras intresse som män får inte stå i vägen för arbetarklassens intresse som klass. En stark
20 arbetarrörelse måste också vara en rörelse som hela arbetarklassen kan identifiera sig med. Dels
21 måste den samlade arbetarrörelsen bättre organisera de vars ställning på arbetsmarknaden är mest
22 utsatt, som de rasifierade grupperna. Dels måste frågor som rör dessa gruppers villkor bli en mer
23 naturlig del av arbetarrörelsens agenda och förståelse av vår samtid.
24

25 När kapitalägarna blir alltmer oberoende av nationalstaterna måste arbetarrörelsen bygga upp ett
26 internationellt motstånd. Att minska spekulationskapitalets inflytande över politiken, genom
27 exempelvis internationellt överenskomna transaktionsskatter och en mer produktiv användning
28 av pensionsfonderna, är viktiga kortsiktiga reformer. En internationell samordning av
29 fackföreningsrörelsen är nödvändig när de multinationella företagen försöker spela ut arbetare i
30 olika länder mot varandra. Samarbetet över gränserna mellan folkrörelser och arbetarpartier är
31 viktigt för utbyte av erfarenheter, informationspridning och solidariskt stöd.
32

33 I ett land där fredliga och demokratiska vägar inte finns för att omvandla samhället kan den
34 väpnade kampen vara en sista utväg. Därför arbetar vi till stöd för vissa befrielseströrelser som
35 använder väpnad kamp. Däremot är inte den väpnade kampen något som skall romantiseras. Den
36 kan vara den sista utvägen för människor som saknar politiska, ekonomiska och mänskliga
37 rättigheter. Det kan dock skapa problem som riskerar att prägla den rörelse som använder den
38 eller det samhälle som skapas genom den. Som situationen ser ut i Sverige idag ser vi det som en
39 självklarhet att en socialistisk samhällsomvandling i Sverige skall ske på fredlig väg.
40

41 FEMINISTISK STRATEGI

42 43 **Brytandet av könsmaksordningen**

44 Kvinnoförtrycket finns på alla nivåer i samhället. Det handlar om alla de frågor som rör kvinnors
45 rätt till försörjning, ett självständigt liv och rätten till sin egen kropp och sexualitet. För att bryta
46 könsmaksordningen krävs en grundläggande förändring av den samhälleliga arbetsdelningen
47 mellan könen. Idag är det huvudsakligen kvinnor som står för det obetalda eller lågavlönade
48 omsorgsarbetet. Många kvinnor har själva varit tvungna att korta sin arbetstid, och därmed sänka
49 sin lön och pension, dels på grund av ansvaret för det obetalda hemarbetet och dels för att de
50 yrken de arbetar i är för tunga för heltidsarbete. Kvinnor arbetar oftare deltid, frivillig eller
51 ofrivillig, lönediskrimineras och har sämre förutsättningar på arbetsmarknaden än män. Mot
52 bakgrund av det är strategiskt viktiga krav som lagstadgad rätt till heltid, en stark
53 jämställdhetslagstiftning och en delad föräldraförsäkring. Även en arbetstidsförkortning med
54 bibehållen lön är, även om den inte i sig påverkar maktrelationen mellan kvinnor och män, en
55 reform som skulle innebära ett viktigt steg framåt för kvinnor på arbetsmarknaden.
56

Programkommitténs förslag till principprogram

1 Den offentliga sektorn har en nyckelposition i den feministiska kampen. Det är inom den
2 offentliga sektorn många kvinnor jobbar. Institutioner som dagis och ålderdomshem är en
3 förutsättning för att kvinnor inte ska behöva göra den delen av det omsorgsarbetet obetalt. Det
4 systemskifte vi ser nu, då det generella välfärdssystemet grundat på den enskildes rättigheter och
5 skyldigheter nedmonteras riskerar att pressa tillbaka kvinnors positioner. När samhället frånsäger
6 sig ansvar på allt fler områden och omsorgen om barn, gamla och sjuka åter läggs på familjen och
7 den enskilde hotas kvinnors självständighet.

8
9 Brytandet av könsmaktsordningen handlar också om kvinnans rätt till sin egen kropp. Synen på
10 kvinnokroppen och kvinnors sexualitet visar sig i allt från skönhetsideal och pornografi till det
11 sexualiserade våldet. Mot bakgrund av detta är viktiga krav för kvinnofrid bland annat
12 feministiskt självförsvar, ett rättssystem som tar våld mot kvinnor på större allvar och en
13 sexualundervisning som utgår från en könsmaktsförståelse.

14 15 **Kampen om makten**

16 Ung Vänsters feministiska analys bygger på att förtrycket av kvinnor är strukturellt, att
17 könsmaktsordningen återskapar och upprätthåller kvinnors underordning, och att den
18 feministiska kampens politiska subjekt således är kvinnorna. Vi avvisar strategier och krav som,
19 även om de framförs med en feministisk retorik, splittrar gruppen kvinnor eller syftar till ett ökat
20 utrymme för vissa kvinnor på de flesta andras bekostnad. Ett exempel på det är hushållsnära
21 tjänster där arbetarklassens kvinnor ska stå istället för överklassens män, på så sätt
22 undermineras kvinnors solidaritet med varandra och därmed i förlängningen det politiska
23 subjektet.

24
25 Vi befinner oss nu i en tid av systemskifte och feministiska bakslag. Kvinnofientliga reformer,
26 ökande kvinnomisshandel och nedmontering av den offentliga sektorn är en del av det politiska
27 läget. Samtidigt har den feministiska rörelsen misslyckats med att i grunden göra det personliga
28 politiskt, frågor som traditionellt betraktats som hemmahörande i den privata sfären hör
29 fortfarande dit. Fördelning av hemarbete och ansvar för barn har lika lite politisk tyngd som
30 frågor om våld, sexualitet och ohälsa.

31
32 I tider av bakslag eller stillastående finns alltid en risk för och en fara i att rörelser vänder sig inåt.
33 Exempel på det kan ses i delar av de postmodernistiskt orienterade teorierna och praktikerna, där
34 analysen fokuserar på rörlighet och differentiering i konstruktionen av kön, könsuttryck och
35 könsidentitet. Problemet med den synen är att om det politiska subjektet inte går att fastslå
36 försvåras kampen för frigörelse avsevärt. Parallellt med detta ser vi även tendenser till att se kön
37 och könsmaktsordningen enbart som en teoretisk konstruktion frikopplad från såväl kroppar
38 som mänskliga behov och känslor. Detta blir särskilt tydligt i frågor som rör kvinnors kroppar, till
39 exempel prostitution eller surrogatmödraskap, där betydelser av kön och könsmaktsordning
40 negligeras med argument om frivillighet och individualitet. Det skapar en verklighetsfrånvärd
41 feminism som inte förmår förhålla sig till konkret existerande kvinnors faktiska villkor. Ung
42 Vänster menar att det är av avgörande betydelse att kvinnorörelsen förmår samlar sina
43 ansträngningar i kollektiva strategier med udden riktade mot könsmaktsordningen.

44
45 Arbetet mot mäns våld mot kvinnor är centralt i den feministiska kampen. Även på det området
46 ser vi idag en splittring av det politiska subjektet. Allt fler företräder en syn på mäns våld mot
47 kvinnor där våldet påstås handla om något annat än makt och kön. Tydligast blir det vid så kallat
48 hedersrelaterat våld, det bryts ut, beskrivs som något skilt från sexualiserat våld i övrigt och påstås
49 bero på en främmande kultur eller osvenska värderingar. Ung Vänster menar att även om våldet
50 har olika uttryck är det avgörande för arbetet mot det att vi förstår dess grund i
51 könsmaktsordningen.

52
53 Det mest avgörande för en framgångsrik feministisk kamp ligger i kvinnors organisering för sina
54 egna intressen. De gemensamma erfarenheter av underordning som alla kvinnor delar bildar en
55 god grund för allianser och systerskap. Arbetet med feministiskt självförsvar och jämställdhets-
56 grupper har tydligt visat på den sprängkraft som finns i att tjejer går ihop för att stödja varandra,
57 få syn på de gemensamheter som finns, göra politik av sina erfarenheter och kräva bättre villkor

Programkommitténs förslag till principprogram

1 och mer makt. Precis som kvinnor och män är allierade i klasskampen kan kvinnor med olika
2 bakgrunder och positioner vara allierade i kampen mot kvinnoförtrycket. Samtidigt ser vi att
3 bakom vissa politiska frågor kan vi inte ena alla kvinnor.

4
5 Den internationella solidariteten är en viktig del av vårt feministiska arbete. Gemensam kamp har
6 i stora delar av världen gett landvinningar som visar att könsmaktsordningen är föränderlig.
7 Möjligheten till en god sexuell och reproduktiv hälsa, lagstiftad rätt till sin egen kropp och rätten
8 till utbildning är exempel på områden där kvinnor i olika samhällen och samhällsklasser har
9 drastiskt olika levnadsvillkor.

10
11 Kvinnor behöver en självständig kvinnokamp, samtidigt som man tillsammans med männen
12 kämpar mot kvinnoförtryck och kapitalism. Eftersom det handlar om en intressekonflikt är det
13 nödvändigt att kvinnor själva får sätta dagordningen för den feministiska kampen. En utvidgning
14 av kvinnors makt, inflytande och utrymme kommer att innebära en inskränkning av detsamma
15 för män. Ung Vänster är därför för särorganisering vid vissa tillfällen.

16
17 Radikala förändringar i könsmaktsordningen påverkar även klassamhället. Förändringarna kan
18 både vara till för- och nackdel för arbetarklassen som helhet. Att driva krav som samtidigt
19 attackerar klassrättvisor och könsrättvisor är en viktig utmaning för vänstern. Den feministiska
20 kampen kommer i vissa fall leda till att arbetarklassens män förlorar socialt utrymme och relativ
21 makt. I andra fall kommer de att tjäna på att en enad arbetarklass flyttar fram sina positioner
22 genom krav som är både feministiska och socialistiska. Att bygga en klassmedvetenhet som inte
23 blundar för kön är därför en central politisk uppgift.

24 25 **DET JÄMLIKA SAMHÄLLET**

26
27 Socialismen och feminismen är processer för människans frigörelse. Eftersom klassamhället och
28 könsmaktsordningen formar och organiserar varandra är det svårt att se kvinnofrigörelse utan
29 socialism och socialism utan kvinnofrigörelse.

30
31 I det jämlika samhället finns det inte strukturella förtryck som underordnar människor. Vi vill se
32 ett samhälle där människor har möjlighet att vara delaktiga i den politiska beslutsprocessen och
33 utöva reellt inflytande över samhällsutvecklingen. Men också ett samhälle där människor har
34 makten över arbetsplatsen och deltar i beslutsfattande som rör produktion, användandet av
35 vinster och arbetsrättsliga frågor. Den ekonomiska och politiska makten ligger i händerna på
36 folket.

37
38 I det jämlika samhället har både män och kvinnor reell makt över sina liv, såväl ekonomiskt som
39 privat. Mäns kontroll över kvinnors kroppar upphör och en verklig sexuell frigörelse kan uppnås.
40 Inte heller etnicitet spelar någon roll för vilken position man innehar i den samhälliga hierarkin.
41 Det jämlika samhället innebär att den gemensamma tryggheten skapar ett handlingsutrymme för
42 friare individer. Könsrollerna är upplösta. De faktiska biologiska skillnaderna mellan könen anses
43 som irrelevanta när det gäller samhällsposition och status. Mäns strukturella överordning och
44 kvinnors strukturella underordning existerar inte i det jämlika samhället. När maktrelationerna
45 mellan män och kvinnor försvunnit försvagas också upprätthållandet av heteronormen. I det
46 jämlika samhället kategoriseras inte människor efter föreställda etniska skiljelinjer, och den
47 rasistiska ideologin har spelat ut sin roll. Det är ett samhälle som förmår skapa den sociala och
48 materiella trygghet som ger människor förutsättningar att utvecklas och känna frihet.

49
50 Den socialistiska samhällsomvandlingen är ett resultat av kapitalismens motsättningar och
51 människors organiserade kamp. Det är i kontrasten mellan samhällets strukturer och människans
52 möjligheter vi ser nödvändigheten av en grundläggande samhällsomvandling. Viljan att förändra
53 samhället växer fram ur den dagliga intressekampen. Vårt socialistiska alternativ till den
54 kapitalistiska ekonomin är en demokratisering av ekonomin. Banker, storföretag och andra för
55 samhället strategiskt viktiga företag och näringar måste stå under demokratisk kontroll.
56 Samhällsorgan under demokratisk kontroll ska bestämma investeringspolitiken. Samhällsfonder

Programkommitténs förslag till principprogram

1 och löntagarfonder ska användas för att stärka de arbetandes makt och det samhälleliga infly-
2 tandet över produktion och kreditförsörjning.

3
4 Oavsett ägandeform behöver inflytandet på arbetsplatserna garanteras. Ett gemensamt ägande är
5 ingen garant för arbetsplatsinflytande. En jämlik omfördelning av samhällets gemensamma
6 resurser innebär att den ordning som idag gynnar en liten ekonomisk elit upphör. Vinsten
7 används för samhällsnyttiga investeringar och resursfördelningen mellan könen är jämlik. En mer
8 långsiktig ekonomisk planering ersätter i det jämlika, socialistiska och feministiska samhället
9 dagens kortsiktiga profitjakt.

10
11 Dagens parlamentariska demokrati måste utvecklas. Den demokratiska processen måste breddas
12 och bli en naturlig del av människors vardag. Vi har inga exakta modeller eller någon historisk
13 mall för hur det svenska jämlika samhället ska utvecklas. Socialismens mål är det klasslösa
14 samhället och feminismens mål är ett samhälle fritt från könsförtryck. Även i ett jämlikt samhälle
15 kommer skillnader och motsättningar mellan människor att finnas. Men socialismen och
16 feminismens målsättningar innebär människans befrielse från alla former av ett organiserat
17 systematiskt förtryck. Ett samhälle utan uppdelning i härskande och förtryckta klasser eller i mäns
18 överordning och kvinnors underordning. Detta är förutsättningen för ett verkligt rättvist, fritt och
19 demokratiskt samhälle.

20
21 Historien är inte avslutad i och med ett klasslöst samhälle eller könsmaktordningens upplösande.
22 Men mänskligheten kan äntligen lämna klassförtryckets och könsförtryckets långa historia bakom
23 sig och utan strukturella begränsningar se sig själv i andra och bygga framtiden efter principen 'av
24 var och en efter förmåga, åt var och en efter behov'

25
26 Ung Vänster behöver dig. Du behöver Ung Vänster.

27